

خبرنامه هفتگی

مدیریت تعارض منافع

شماره اول - ۱ تیر تا ۱۴ تیر ۱۳۹۹

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۱۵ تیر ۱۳۹۹

۱

بنامت راوند جان و دو

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

شماره اول - ۱ تیر تا ۱۴ تیر ۱۳۹۹

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۱۵ تیر ۱۳۹۹

درآمد

تعارض منافع به گواه تجارب عملی و پژوهش‌های تجربی، ریشه‌ی بسیاری از ناکارآمدی‌ها، اختلال‌ها و اشکال متنوع فساد است که منجر به تضعیف ظرفیت اجرایی حاکمیت و تشدید نابرابری و بی‌اعتمادی در جامعه می‌شود.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی در راستای پایش و سنجش ابعاد مختلف تعارض منافع در ایران، به رصد رسانه‌های مجازی و مکتوب پرداخته و مطالب و موضوعاتی که در این رسانه‌ها حول کلیدواژه‌های «تعارض منافع»، «تضاد منافع»، «منافع متعارض» و مفاهیم مشابه منتشر می‌شوند، استخراج کرده و مورد تحلیل قرار می‌دهد.

تا کنون استخراج این موضوعات در قالب خبرنامه‌ی هفتگی مقابله با فساد، فقر و تعارض منافع صورت می‌گرفت. اما نظر به اهمیت موضوع تعارض منافع، این پرونده اکنون در قالب یک خبرنامه هفتگی جداگانه رصد شده و انتشار می‌یابد.

در همین راستا، استخراج محتوای تولیدشده در شبکه‌های اجتماعی (توییتر، تلگرام و اینستاگرام) نیز در دستور کار مرکز توانمندسازی بوده و طی ماه‌های اخیر تحلیل‌های هفتگی از مواضع کاربران شبکه‌های اجتماعی در زمینه‌ی تعارض منافع در سایت مرکز منتشر شده که در [اینجا](#) در دسترس است. این تحلیل‌ها نیز از این پس بخشی از خبرنامه‌ی هفتگی تعارض منافع خواهد بود.

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

۱۵ تیر ۱۳۹۹

فهرست مطالب

- ❖ ۲.....بخشنامه مقابله با تعارض منافع در آموزش و پرورش..... ۲
- ❖ ۲.....اعلام وصول ۱۴ طرح مهم؛ از بانکداری اسلامی تا تعارض منافع..... ۲
- ❖ ۳.....فرصت دوماهه برای شناسایی مدیران دارای تعارض منافع..... ۳
- ❖ ۳.....یک پله به سمت شکستن نظام آموزش طبقاتی..... ۳
- ❖ ۴.....تعارض منافع نمایندگان مجلس: مانع اصلاحات اساسی؟..... ۴
- ❖ ۴.....تنها تصویب قانون برای مدیریت تعارض منافع کافی نیست..... ۴
- ❖ ۵.....بخشنامه تعارض منافع آموزش پرورش به دنبال چیست؟..... ۵
- ❖ ۶.....بیم و امید در مبارزه با تعارض منافع در آموزش و پرورش..... ۶
- ❖ ۷.....چیستی و اشکال تعارض منافع و تاثیر آن بر فساد..... ۷
- ❖ ۷.....دو سرمنشاء تعارض منافع در قانون گذاری..... ۷
- ❖ ۸.....تعارض منافع در صنعت خودروسازی..... ۸
- ❖ ۹.....تعارض منافع، منشاء فقر و نابرابری آموزشی..... ۹
- ❖ ۹.....تعارض منافع در آموزش و پرورش و یک عامل مهم و راهبردی..... ۹
- ❖ ۱۰.....نقاط قوت و نقایص طرح «مدیریت تعارض منافع»..... ۱۰
- ❖ ۱۰.....تعارض منافع در تالیف کتاب‌های کمک درسی را اطلاع دهید..... ۱۰
- ❖ ۱۱.....مدیریت تعارض منافع: قانون و اقدام در ویتنام..... ۱۱
- ❖ ۱۱.....مفاسد بزرگ حاصل تعارضات بزرگ در حوزه ساخت و ساز..... ۱۱
- ❖ ۱۲.....سکوت ناامیدانه جامعه معلمان نسبت به بخشنامه تعارض منافع در آموزش و پرورش..... ۱۲
- ❖ ۱۲.....طرح مدیریت تعارض منافع را پیگیری می‌کنیم..... ۱۲
- ❖ ۱۳.....بخشنامه وزیر آموزش و پرورش گامی رو به جلو است..... ۱۳
- ❖ ۱۳.....نظام آموزش کشور، گروگان تعارض منافع در مدرسه‌داری..... ۱۳
- ❖ ۱۴.....ویتنامی‌ها چگونه به جنگ تعارض منافع رفتند؟..... ۱۴
- ❖ ۱۵.....تحلیل مواضع کاربران فضای مجازی..... ۱۵

بخشنامه مقابله با تعارض منافع در آموزش و پرورش

وزارت آموزش و پرورش - ۲ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

به گزارش مرکز اطلاع رسانی و روابط عمومی وزارت آموزش و پرورش، محسن حاجی میرزایی با صدور بخشنامه‌ای موازین مدیریت تعارض منافع در آموزش و پرورش را اعلام کرد. اهم مفاد این بخشنامه ممنوعیت‌هایی به شرح زیر است:

- ۱- منع صدور مجوز راه اندازی و اداره مدرسه یا مرکز آموزشی و پرورشی غیردولتی توسط مدیران و وابستگان آنان
  - ۲- انعقاد هرگونه قرارداد با کارمندان دولتی به ویژه کارکنان سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و اعضای کارمند شورای تحقیقات استان‌ها
  - ۳- انعقاد هرگونه قرارداد همکاری با مهندسين مشاور دارای وظیفه حاکمیتی و نظارتی در سازمان نوسازی، توسعه و تجهیز مدارس کشور و واحدهای تابع استانی آن
  - ۴- هرگونه تسهیل یا اعمال نفوذ و انعقاد هرگونه قرارداد با مدیران و کارکنان دولت یا بستگان آنان
  - ۵- عضویت همزمان مدیران و معاونان و افراد دارای پست‌های مدیریتی در پست‌های مدیریت اجرایی
  - ۶- هر نوع شغل دولتی دیگر
  - ۷- توزیع و فروش اجباری کتب
- در مقدمه این بخشنامه قید به قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مقابله با فساد (مصوب ۱۳۸۷)، قانون منع مداخله کارکنان دولت در معاملات دولتی و قانون مدیریت خدمات کشوری (مصوب ۱۳۸۶) به عنوان مبانی قانونی این بخشنامه استناد شده است.

📄 [سایت وزارت آموزش و پرورش](#)

اعلام وصول ۱۴ طرح مهم؛ از بانکداری اسلامی تا تعارض منافع

محسن دهنوی (عضو هیات رئیسه مجلس شورای اسلامی) - ۳ تیر ۹۹
◀ کلیات تعارض منافع

محسن دهنوی در جلسه علنی امروز مجلس شورای اسلامی وصول ۱۴ طرح مهم را اعلام کرد. دومین طرح وصول شده در این فهرست، طرح «تعارض منافع» است.

📄 [خبرگزاری میزان](#)

فرصت دوماهه برای شناسایی مدیران دارای تعارض منافع

زهرا مظفر (مدیرکل ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات آموزش و پرورش) - ۲ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

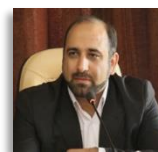

زهرا مظفر مدیرکل ارزیابی عملکرد و رسیدگی به شکایات آموزش و پرورش گفت: بخشنامه تعارض منافع اخیرا ابلاغ شده و یکی از ماموریت‌های ما به این امر برمی‌گردد. برای اجرایی شدن این بخشنامه یکی از دستور کارهای ما ارزیابی و احصای این موضوع است. ضمن اینکه ما مستقلا از طریق ستاد در حوزه ستادی، منطقه و استان افرادی که مشمول این بخشنامه می‌شوند را شناسایی می‌کنیم و باید به مقام عالی وزارت گزارش بدهیم که طبق دستور وزیر این افراد اگر مسئولیتی دارند و مثلا موسس مدارس غیردولتی هم هستند یا در شورای عالی نظارت استان‌ها حضور دارند باید ظرف دو ماه آینده معرفی شوند و یا لغو مجوزشان می‌شود و یا باید از مسئولیت خود کنار بروند. به گفته وی از امروز در دو استان البرز و شهرستان‌های استان تهران کار اجرایی این بخشنامه آغاز شده است.

همشهری آنلاین

یک پله به سمت شکستن نظام آموزش طبقاتی

محمودرضا اسفندیار (کارشناس آموزشی) - ۳ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

امیدواریم طی ۲ ماه مهلت ارائه شده از سوی وزیر آموزش و پرورش، فشار وارده بر ایشان در عدم اجرای این وعده آنقدر گران نباشد که همچون جناب بطحایی در نهایت اذعان کنند "نشد که بشود" و فعلا این تصمیم بنا به مصالحی مسکوت خواهد ماند. با عنایت به اینکه بسیاری از موسسان مدارس و آموزشگاه‌ها، به عنوان ناظر در نهادهای سیاستگذار فرادستی هستند پیشنهاد می‌شود وزیر آموزش و پرورش همزمان با اجرای این قانون پیشگیرانه از فساد در حوزه تحت نظارت خود از روسای قوای سه گانه هم اجرای این قانون را مطالبه کنند و با تشکیل ستادی مشترک با نماینده سایر نهادها بصورت موازی این قانون ضد فساد را پیش ببرند تا برونداد این اقدام شایسته، در خورتحسین و شجاعانه، تعدیل آموزش طبقاتی در شرف تثبیت باشد که در گام اول باید دستور توقف طی روند مجوزهای جدید برای صاحب منصبان مشمول قانون صادر شود که خود اقدامی جسورانه خواهد بود و قطعاً حمایت روسای قوا را می‌طلبد تا حاجی میرزایی با قوت قلب بتواند در تحقق این مهم موفق باشد.

شفقنا

تعارض منافع نمایندگان مجلس: مانع اصلاحات اساسی؟

گروه سیاسی خبرگزاری فارس - ۴ تیر ۹۹
 ◀ تعارض منافع در مجلس

در سال ۱۳۹۶ طرحی با عنوان «طرح جامع پذیرش و آموزش وکالت» با هدف تغییر و اصلاح بازار فعلی وکالت در مجلس دهم اعلام وصول شد. نماینده مجلس که از یک سو آینده شغلی خود را در درآمدهای نجومی بازار وکالت می بیند و از سوی دیگر با توجه به قوانین ذکر شده، به راحتی می تواند پس از پایان دوره نمایندگی، پروانه وکالت بگیرد، با هر قانونی که هدفش افزایش سرانه وکیل و به خطر انداختن درآمدهای نجومی حوزه وکالت باشد، مبارزه خواهد نمود. مسئولیت بررسی تخصصی طرح مذکور بر عهده کمیسیون حقوقی قضایی بود، اما پس از گذشت دو سال از این موضوع و پایان یافتن مجلس دهم، هیچ گزارشی از نتیجه بررسی های انجام گرفته در این کمیسیون به مردم و کارشناسان ارائه نشد. اما اکنون که کمتر از یک ماه پس از پایان کار دهمین دوره مجلس، عضو رد صلاحیت شده کمیسیون حقوقی قضایی پروانه وکالت خود را اخذ کرده است.

✉ خبرگزاری فارس

تنها تصویب قانون برای مدیریت تعارض منافع کافی نیست

محمد درویش (فعال مدنی و کنشگر محیط زیست) - ۴ تیر ۹۹
 ◀ تعارض منافع در محیط زیست

بخشی از تعارض منافع، تعارض های سازمان است که در لایحه ی مدیریت تعارض منافع کمتر به آن پرداخته شده است. اما به نظر من خیلی جدی تر هستند و برخی دیگر تعارض منافع شخصیت های حقیقی است. تعارض منافع برای شخصیت های حقوقی زیاد داریم. به عنوان مثال سد صدی به عنوان سد اکباتان در استان همدان وجود دارد و در میانه ی دهه ۱۳۸۰ تصمیم گرفته شده بود تا ارتفاع تاج سد ۲۵ متر افزایش یابد. هزینه ی این کار در آن زمان ۴۵ میلیارد تومان برآورد شده بود که این رقم ۹ برابر بودجه ی سالانه ی بزرگترین نهاد پژوهشی کشور یعنی موسسه تحقیقات جنگل ها و مراتع بود. وقتی به رئیس آن سد گفتم چرا قصد چنین کاری دارید؟ گفتند مخزن سد از رسوب پر شده. گفتم چرا این اتفاق رخ داده؟ گفتند به خاطر اینکه معادن سیلیس در بالادست غوغا می کنند، تعادل دام و مرتع وجود ندارد و نرخ فرسایش خاک تا ۳۵ تن در هکتار یعنی چند برابر حد مجاز افزایش پیدا کرده است. گفتم پس خودتان هم می دانید که اگر ارتفاع تاج سد افزایش دهید باز هم چند وقت دیگر پر از رسوب می شود. گفتند یعنی این پول را به وزارت صنایع و معادن یا وزارت کشاورزی بدهیم تا معادن یا دامداری ها را کنترل کنند؟ آن وقت چه چیزی عاید من می شود؟! یعنی دقیقاً منافع بخشی، منافع ملی را ذبح می کند.

✉ روزنامه شهروند

بخشنامه تعارض منافع آموزش پرورش به دنبال چیست؟

سعید هراسانی (پژوهشگر مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی) - ۴ تیر ۹۹

◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

سعید هراسانی پژوهشگر مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی در گزارشی با موضوع «بخشنامه مدیریت تعارض منافع در آموزش و پرورش» به توضیح جزئیاتی از اهداف بخشنامه، مراجع و مواد قانونی پرداخت. اتحاد ناظر و منظور، اشتغال همزمان، سهامداری و مالکیت، خویشاوندی، استفاده از رانت اطلاعاتی بخشی از موقعیت‌های تعارض منافع است که این بخشنامه مدیریت آن را دنبال می‌کند:

اتحاد ناظر و منظور: بخش عمده‌ای از وظایف ستادی آموزش و پرورش نظارت بر نحوه عملکرد مراکز غیردولتی تحت نظر آنان است.

اشتغال همزمان: اشتغال همزمان مقامات اجرایی و اعضای شوراهای مورد اشاره در بخشنامه وزیر در مدارس و مراکز غیردولتی تحت هر عنوان و همچنین وزارت آموزش و پرورش، اداره کل‌های استانی آن و سازمان‌های تابعه باعث تقسیم وفاداری می‌شود.

مالکیت و سهامداری: دریافت مجوز راه‌اندازی مدارس و مراکز آموزشی غیردولتی از سوی کارکنان آموزش و پرورش و به‌خصوص پست‌های اجرایی و مدیریتی منجر به شکل‌گیری موقعیت تعارض منافع مالکیت و سهامداری می‌شود.

استفاده از رانت اطلاعاتی: یکی از مزمن‌ترین موقعیت‌های تعارض منافع در دستگاه‌های دولتی استفاده از اطلاعات طبقه‌بندی‌شده برای منافع شخصی است. بنابراین بدیهی است که کارکنان دولت باید در استفاده از اطلاعات عمومی محدودیت‌هایی داشته باشند.

خویشاوندی: تمام موقعیت‌های تعارض منافع که در بالا توضیح داده شد، می‌تواند برای مدیری که خویشاوندان و دوستان درجه‌یک وی سهامدار یا مالک مدارس و مراکز غیردولتی هستند رخ دهد. ناظری که قرار است بر مدرسه غیردولتی خواهر خود نظارت کند، سیاست‌گذاری که برادرش سهامدار یکی از مؤسسات بزرگ کمک‌آموزشی است و غیره تنها برخی از این مثال‌ها است.

✉ خبرگزاری پانا

بیم و امید در مبارزه با تعارض منافع در آموزش و پرورش

محمد رضا نیک‌نژاد (فعال صنفی معلمان) - ۵ تیر ۹۹

◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

نگارنده بعنوان معلمی با سابقه بالا در مدت معلمی اش شاهد شکل‌های گوناگونی از تعارض منافع در آموزش و پرورش بوده است؛ مدیری که در هفته معلم به معلمان مدرسه اش ۵۰ هزار تومان هدیه داد و به رییس و معاونان منطقه، تمام‌سکه یا نیم‌سکه؛ معاون منطقه‌ای که بخاطر گسترش و جذب بالای دانش‌آموز در مدرسه غیر دولتی بی کیفیتش، به مدرسه‌های دولتی سفارش دانش‌آموز می‌داد و به مدرسه‌های خصوصی منطقه، فشارهای قانونی و غیر قانونی وارد می‌کرد! در هنگام اجاره یا فروش مدرسه‌ها با موقعیت آموزشی مناسب، برخی از معاونان و روسا در مناطق با اطلاع از موقعیت ملک استعفا داده و در جایگاه اجاره کننده یا خریدار قرار می‌گرفتند و البته با زد و بند به هدف خویش می‌رسیدند؛ مدیران مدرسه‌ای که در نبود سرانه دانش‌آموزی، برای هماهنگی میان خرج و دخل مدرسه و ادار می‌شوند تا بچه‌ها با مشکلات آموزشی-اخلاقی را بخاطر کمک‌های کلان خانواده‌شان بپذیرند، فروش لیست دانش‌آموزان منطقه و شماره تلفن خانواده به موسسه‌های کنکور و آموزشگاه‌ها و ... از حیاط خلوت خرید و فروش دانش‌آموز برای مدرسه‌های غیردولتی، مافیای کنکور و آموزشگاه‌های علمی و بازار چندین هزار میلیاردی کتاب‌های کمک درسی، که نمونه‌هایی از تعارض منافع در بالاترین رده‌های نهاد آموزش است، می‌گذریم. مشته‌های نمونه خروار بالا، از سویی اهمیت و درستی بخشنامه‌ی وزیر را نشان می‌دهد و از دیگر سو دشواری مدیریت و پیشگیری تعارض منافع در این ساختار گسترده، پیچیده و نظارت‌گریز را. بسیاری از مدیران ارشد و میانی آموزش و پرورش و حتی فراتر از آن، بسیاری از اعضای شورای عالی آموزش و پرورش، مدرسه‌های غیر دولتی دارند و بر کسی پوشیده نیست که در صورت پافشاری وزیر بر تصمیم خویش می‌توانند به آسانی مشکلاتی بر سر راه او و تصمیم‌اش بوجود آورند.

با این حال نباید ناامید بود. اگر وزیر در راستای اجرای بخشنامه‌اش اصرار بورزد افزون بر دولت و شخص رییس‌جمهور، رسانه‌ها، کارشناسان آموزشی، نهادهای دانشگاهی و حتی نهادهای صنفی و سیاسی معلمان باید در این تصمیم درست از او پشتیبانی کنند. از این گذشته افزون بر بهبود نهادی و توانبخشی اجرای آیین‌نامه‌ها، از دیگر راهکارهای مهم مدیریت و پیشگیری از تعارض منافع، «افزایش آگاهی» نسبت به آن است. از این رو ابلاغ این بخشنامه می‌تواند بهانه‌ای شود برای آگاهی‌بخشی اجتماعی درباره این رفتاری و حرکت به سوی تبدیل آن به خواستی اجتماعی-سیاسی در فضای عمومی کشور. همچنان که در سخنان وزیر نیز دیده می‌شود تعارض منافع زمینه‌ساز بسیاری از انحراف‌ها و فسادها در نهادهای اجرایی و حاکمیتی است؛ گمانی نیست که پیگیری و آگاهی‌رسانی درباره آن می‌تواند بسیاری از زمینه‌ها و موقعیت‌های آن را از میان بردارد.

چیستی و اشکال تعارض منافع و تاثیر آن بر فساد

بهنام ذوقی (پژوهشگر مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی) - ۷ تیر ۹۹
◀ کلیات تعارض منافع

تعارض منافع بسته به موقعیت های پیش روی کارکنان بخش عمومی می تواند به شکل های مختلفی بازنمایی شود. بر اساس مرور قوانین و متون، چهار شکل از تعارض منافع مطرح می شود:

- ♦ هدیه دادن یا هدیه گرفتن
- ♦ سرمایه گذاری با تسهیم سود
- ♦ در اختیار داشتن اطلاعاتی از داخل سازمان که می تواند در جهت منافع فردی مورد استفاده قرار گیرد
- ♦ قرار گرفتن در موقعیتی برای تصمیم گیری (یا تاثیرگذاری بر تصمیم گیری) به نفع اعضای خانواده فرد

📌 روزنامه اعتماد

دو سر منشاء تعارض منافع در قانون گذاری

روزنامه شرق - ۷ تیر ۹۹
◀ کلیات تعارض منافع

دو اشتباه رایج در قانون گذاری باعث تعارض منافع می شوند؛ اول تلاقی حوزه قانون گذاری و اجراست؛ برای مثال اگر نمایندگان مجلس قوانینی وضع کنند که به نوعی مجری آن نیز محسوب شوند، تعارض منافع ایجاد می شود که می تواند زمینه بروز فساد را فراهم کند. برای همین در قانون اساسی کشور بر استقلال قوا تأکید شده است. موضوع دوم بحث تلاقی حوزه قانون گذار و ذی نفع است؛ برای مثال اگر نمایندگان مجلس قوانینی را تصویب کنند که به نوعی در زندگی یا کسب و کار آنها تأثیرگذار است، امکان فساد از طریق تعارض منافع به وجود می آید. اگر احدی از نمایندگان مجلس کسب و کار فعال داشته باشد، به طوری که شرایط این کسب و کار باعث شود آن نماینده را در تدوین قوانین یا اعمال رأی به قوانین، دچار عارضه جانبداری کند، فسادی از طریق تعارض منافع رخ داده است.

نمایندگان مجلس به صورت کاملاً نامحسوس در برخی از شرکت های دولتی حکم مشاور می گیرند. این موضوع از مصادیق بارز تعارض منافع است که البته نبود نظارت کافی باعث گسترش چنین پدیده ای آن هم در این سطح از مسئولان می شود.

📌 روزنامه شرق

تعارض منافع در صنعت خودروسازی

اندیشکده شفافیت برای ایران - ۷ تیر ۹۹

◀ تعارض منافع در صنعت

بررسی تعارض منافع در تصمیم‌گیری و تصمیم‌سازی در صنعت خودرو: یکی از ابزارهای تحلیل صنعت و مسائل مربوط به رانت و فساد در آن، بهره‌گیری از تحلیل‌های مرتبط با تعارض منافع است. بدیهی است صنعت خودرو به لحاظ ارتباط گسترده با زنجیره‌ای از صنایع قبل و بعد از خود، صنعتی کلیدی محسوب شده و با توجه به حجم بالای اشتغال، گردش مالی، شرایط اقتصادی، فرهنگی و سیاسی کشور و دیگر پارامترهای مؤثر در وضعیت کلان کسب و کارهای موجود، موضوع تعارض منافع در آن امری بسیار مهم و تأثیرگذار است.

تعارض منافع
در صنعت خودروسازی

سهامداری انحصاری

- سهامداری عرضی، از بالا به پایین و ضربدری در شرکت‌های تابعه کاملاً رایج است.
- اصل سهامداری شرکت‌های تابعه در شرکت مادر تعارض‌آفرین است اتحاد ناظر و منظور
- سهامداری بخشی از شرکت‌های دخیل در زنجیره تأمین و فروش در صنعت خودرو نیز تعارض‌آفرین است.

تعارض منافع ناشی از سیاست‌زدگی

مسئله اصلی در این نوع تعارض منافع، دخالت‌های بیجا و غیرتخصصی سیاست در صنعت خودرو است. برای نمونه می‌توان به مواردی چون تحمیل خرید ۵۰ شرکت قطعه‌ساز به دو خودروساز بزرگ کشور، تحمیل سرمایه‌گذاری غیراقتصادی و زیان‌ده در ۹ کشور خارجی و ۸ استان داخلی، ایجاد ساختار مالکیت تودرتو و تعارض‌آفرین، حیات خلوت سیاسیون برای هدیه دادن پست‌های مدیریتی (بیش از ۷۰۰۰ نفر)، قراردادهای خارجی در راستای تقویت سیاست خارجی و... اشاره کرد.

تعارض منافع ناشی از شکست بازار

در منطق بازاری، دوترخی شدن معنا ندارد و شکاف خیلی زیاد بین قیمت کارخانه و بازار منشأ بسیاری از تعارض‌های منافع و فسادهای برآمده از آن است. همین دوترخی بودن باعث شده که پای برخی از مسئولین کشور و نمایندگان مجلس به صنعت خودرو باز شده و در فرایند فروش دخالت کنند.

امضای طلایی

ساختار و فرایند صنعت خودرو از ابتدا تا فروش و خدمات پس از فروش به نحوی طراحی شده است که به برخی اشخاص امضای طلایی داده شده است، این قدرت تصمیم‌گیری انحصاری، مصداق کاملی از تعارض منافع است.

راه‌حل مشکل

- حذف تدریجی و هوشمندانه شکاف قیمتی بین بازار و کارخانه
- شفافیت تأمین مواد اولیه
- حرکت به سمت مجموعه‌سازی بجای قطعه‌سازی
- فراهم‌سازی گزارش‌گری تخلف‌سوت‌زنی و حمایت کامل از آنان
- خصوصی‌سازی واقعی و منع قانونی دخالت‌های بخش سیاسی در صنعت خودرو

تعارض منافع، منشاء فقر و نابرابری آموزشی

احمد میدری (معاون رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی) - ۸ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

در میان مکاتب اقتصادی، اقتصاددانان نهادگرا حل مسئله تعارض منافع را مسئله اصلی سیاست‌گذار ی اقتصادی و علم اقتصاد می‌دانند. جان کامونز از ابتدای دهه ۱۹۳۰ مسئله علم اقتصاد را شیوه حل تعارض منافع بیان کرد. او و سایر نهادگرایان بر این اعتقادند کیفیت دولت تعیین خواهد کرد که تا چه اندازه در یک جامعه می‌توان نزاع بر سر منافع را به هماهنگی تبدیل نمود.

محسن حاجی میرزایی سومین وزیر دولت روحانی است که پرچم مبارزه با تعارض منافع را برداشته است. قبل از او عباس آخوندی و محمد شریعتمداری خواهان حل تعارض منافع در دستگاه اجرایی خود شدند.

تعارض منافع در آموزش و پرورش یکی از دلایل عمده فقر و بی‌عدالتی آموزشی در کشور است. مجموعه بزرگی از این مسائل ناشی از راه‌اندازی مدارس غیردولتی توسط مدیران و معلمان آموزش و پرورش، برگزاری کلاس‌های خصوصی، کتاب‌های کمک‌آموزشی و یا همکاری با این مؤسسات است.

رفع تعارض منافع، که پروژه‌ای برای اصلاح نهاد دولت، تقویت اخلاق مدنی و حرفه‌ای و در نهایت کاهش فقر و نابرابری است، نیازمند حمایت جدی است. اگر رسانه‌ها، خبرنگاران و جامعه مدنی از مسئولینی که شعار مبارزه با تعارض منافع را سرداده‌اند یا خواهند داد حمایت نکنند، آنها مجبور به عقب نشینی می‌شوند و یا آن که این مبارزه را به فراموشی می‌سپارند.

روزنامه اعتماد

تعارض منافع در آموزش و پرورش و یک عامل مهم و راهبردی

سیدهادی عظیمی (عضو انجمن اسلامی معلمان ایران) - ۸ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

وجود مدارس غیردولتی و نفوذ روز آمد آن و شکل‌گیری جریان‌هایی که بر مبنای ثروت مدارس فوق‌موجودیت نهاد آموزش و پرورش را تهدید می‌کنند و به تدریج می‌خواهند آموزش و پرورش را به حیات خلوت منافع اقتصادی خود تبدیل کنند یکی از مهم‌ترین عوامل شکل‌گیری فساد اداری در آموزش و پرورش است. هرچند این مدارس با اصول قانون اساسی به صراحت در تناقض است ولی در حال حاضر به فعالیت در سطح آموزش و پرورش کشور مشغولند و در کنار خدماتی که بسیاری از این مدارس ارائه می‌دهند، وجود آن‌ها موجب شکل‌گیری یک بازار شده است که در آن آموزش و پرورش به عنوان یک کالا خرید و فروش می‌شود.

صدای معلم

نقاط قوت و نقایص طرح «مدیریت تعارض منافع»

علی ولایی (پژوهشگر اندیشکده حکمرانی شریف) - ۹ تیر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

از مسائلی که در قواعد رفتاری و قانون تعارض منافع ذکر می‌شود، بحث لابی‌گری است که در کشورهای چون آمریکا و فرانسه شفافیت بر آن حاکم است و می‌بایست افراد و سازمان‌های لابی‌گر، تعداد لابی‌گران، قلمروی لابی‌گری و میزان هزینه برای لابی مشخص شود و عدم ثبت این اطلاعات جرم محسوب می‌شود. همچنین ارتباطات پسا‌شغلی یا درب‌گردان از این موارد بوده و نیازمند نظارت و کنترل دقیق است؛ گاهی نمایندگان یا کارکنان دفتر آنها برای فعالیت در شرکت‌های خصوصی یا سمتی خاص در دستگاه‌های اجرایی از قبیل وزارت نفت یا وزارت امور خارجه به لابی‌گری می‌پردازند و حتی در این میان معاملات سیاسی با سوال و استیضاح شکل می‌گیرد.

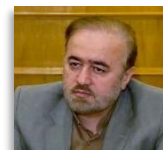
بنابراین به نظر می‌رسد بحث تعارض منافع به عنوان عنصر اصلی قواعد رفتاری در دو قانون قابلیت طرح دارد؛ مباحثی از تعارض منافع نمایندگان که با سایر مسئولان مشترک است، می‌بایست در قانون مدیریت تعارض منافع ذکر گردد؛ اما مواردی از تعارض منافع که اختصاص به نمایندگان مجلس دارد، مانند هدایا، سفرها، خویشاوندسالاری و لابی‌گری، باید به قانون نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان افزوده شود. در نتیجه برای کارآمدی بیشتر قواعد رفتاری در ایران، تصویب قانون مدیریت تعارض منافع و اصلاح قانون نظارت مجلس بر رفتار نمایندگان ضروری به نظر می‌رسد.

✉ خبرگزاری مهر

تعارض منافع در تالیف کتاب‌های کمک‌درسی را اطلاع دهید

اسدالله مرتضایی (معاون پشتیبانی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی) - ۹ تیر ۹۹

◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

معاون سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی گفت: مواردی از تعارض منافع درباره مؤلفان برای تهیه کتاب‌های کمک‌درسی نداریم، در صورت وجود مصادیق آن را اطلاع‌رسانی کنید. از جمله مصادیقی که برای اجرای قانون مورد توجه قرار گرفته است انعقاد قرارداد اجرای طرح‌های پژوهشی و تحقیقاتی، قرارداد تألیف، ترجمه کتب یا خرید اثر، توزیع و فروش اجباری کتب کمک‌آموزشی به دانش‌آموزان از طریق مدارس، قرارداد همکاری با مهندسين مشاور (شاغل در سازمان نوسازی مدارس و ادارات کل تابعه) در زمینه ایفای وظایف حاکمیتی و نظارت فنی بر استقرار مدارس و مراکز غیردولتی و مواردی دیگر از این قبیل است.

✉ باشگاه خبرنگاران جوان

مدیریت تعارض منافع: قانون و اقدام در ویتنام

مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه - ۱۰ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

موقعیت تعارض منافع در قسمت‌های گوناگون بخش دولتی در ویتنام رواج زیادی دارد. یک ساختار موثر مدیریت تعارض منافع، ساختاری است که می‌تواند به حداقل کردن موارد زیر کمک کند: خطر موقعیت تعارض منافع در امور دولتی که به وسیله کارکنان بخش عمومی انجام می‌شود (تعارض منافع بالقوه)، مدیریت و پر کردن «شکاف‌ها» در مدیریت دولتی که می‌تواند تعارض منافع پدید آورد (تعارض منافع ذاتی) و تشخیص سریع، همچنین مجازات شدید در صورت نقض مقررات تعارض منافع.

توصیه‌های این پژوهش بر سه گروه از اقدامات برای اصلاح نهادها، بهبود اثربخشی مدیریت دولتی و جلوگیری از فساد در ویتنام متمرکز است. این اقدامات عبارتند از:

۱. افزایش آگاهی؛ ۲. بهبود نهادها؛ ۳. تقویت اجرای مقررات تعارض منافع

مدیریت تعارض منافع باید به موازات ساده‌سازی روندهای مدیریت دولتی، مدیریت بهینه ساختارهای امور دولتی و تقویت شفافیت، پوشش رسانه‌ای و پاسخگویی مدیریت دولتی انجام شود.

🔗 دنیای اقتصاد

مفاسد بزرگ حاصل تعارضات بزرگ در حوزه ساخت و ساز

مهتری بهزادپور - ۱۰ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در بخش مسکن

اشتغال مسوولان و تصمیم‌گیران کشور از وزرا و نمایندگان مجلس به امر ساخت و ساز، وقتی که در جایگاه تدوین و تصویب قوانین و مقررات صنعت ساخت قرار دارند، موجب عدم پیشبرد اصلاحات در این عرصه است. موقعیتی که می‌تواند «تعارض بزرگ» محسوب شود. وقتی مثلاً وزیر یا نماینده همان مالکی است که قصد ساخت دارد، یا همان مسوولی است که بر مسند سازمان مرتبط با مقررات ساختمان می‌نشیند، مقاومت در برابر واسپاری اجرا به سازندگان ذی صلاح و منع مداخله مالکان در امور فنی و اجرایی ساختمان، مقاومت در برابر تعیین تکلیف مسوولیت کنترل و نظارت بر ساخت و ساز و مقاومت در برابر استقلال و اشتغال به امور صنفی و حرفه‌ای نظام مهندسی و خروج آن از تصدی‌گری در ساخت و ساز را پیش می‌آورد. تعارضات بزرگی که موجب مفاسد بزرگ است و به نارضایتی و عدم آسایش و امنیت شهروندان و از دست رفتن منابع و سرمایه‌های ملی منجر می‌شود.

🔗 تاسیسات نیوز

سکوت ناامیدانه جامعه معلمان نسبت به بخشنامه تعارض

منافع در آموزش و پرورش

محمد داوری (سخنگوی سازمان معلمان ایران) - ۱۰ تیر ۹۹

◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

مطابق بخشنامه وزیر، هیچ یک از متصدیان سمت‌های اداری و مدیریتی در آموزش و پرورش، حق نخواهند داشت تا فعالیت‌های غیرانتفاعی مرتبط با آموزش و پرورش مثل تاسیس مدارس موسسات آموزشی داشته باشند. امری که در ظاهر به جلوگیری از رانت مدیریتی و اداری معطوف خواهد بود.

این بخشنامه برای بیش از ۷۰۰ منطقه آموزش و پرورش در کشور ابلاغ شده و کسانی مخاطب آن هستند که ذینفع آن نیز محسوب می‌شوند. اگر قرار بر این باشد که مجریان این بخشنامه را ذینفعان آن بدانیم، مصداق پاک کردن شیشه با دستمال کثیف خواهد بود.

پیشنهاد ما به وزیر آموزش و پرورش این است که مسئول مستقلى برای پیگیری و اجرای این بخشنامه، تعیین کند. مضاف بر این، بالغ بر یک میلیون فرهنگی شاغل و ۷۰۰ هزار فرهنگی بازنشسته نیز، بدون تردید، ناظران بی طرف و مناسبی برای اجرای این بخشنامه و مقابله با فساد در آموزش و پرورش خواهند بود.

📌 پایگاه تحلیلی - خبری سازمان معلمان ایران

طرح مدیریت تعارض منافع را پیگیری می‌کنیم

روح‌الله متفکرآزاد (نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس) - ۱۱ تیر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

«روح‌الله متفکرآزاد»، نماینده مردم تبریز، آذرشهر و اسکو در مجلس شورای اسلامی، در رابطه با برنامه‌های مجلس یازدهم برای مبارزه با فساد به خبرنگار سیاسی خبرگزاری برنا گفت: در حال حاضر طرح‌هایی نظیر سوت‌زنی فساد و مدیریت تعارض منافع را در مجلس پیگیری می‌کنیم چراکه این موارد کارهای ایجابی و موثری است. کما اینکه بحث شفافیت آرای نمایندگان را هم را با محوریت مبارزه با فساد پیگیری می‌کنیم.

این نماینده مجلس شورای اسلامی افزود: در حقیقت اجرای طرح‌های عنوان شده در مبارزه با فساد را از مجلس شروع کردیم، به عبارت دیگر اولین اثر تعدادی از طرح‌های مذکور، خود مجلس است.

📌 خبرگزاری برنا

بخشنامه وزیر آموزش و پرورش گامی رو به جلو است

احمد نادری (عضو کمیسیون آموزش و تحقیقات مجلس) - ۱۱ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

عضو کمیسیون آموزش مجلس با اشاره به ابلاغ بخشنامه تعارض منافع در وزارت آموزش و پرورش گفت: با اهرم‌های دوگانه نظارتی، ما و آموزش و پرورش باید بر عملکرد مدارس مسئولان با گردش مالی بالا نظارت داشته باشیم. این بخشنامه هر چند خیلی دیر ابلاغ شد، اما باز هم گامی رو به جلوست و باید نظارت بر آن با اهمیت بالا دنبال شود.

وی با اشاره به مدرسه‌داری مسئولان بیان کرد: هنوز که هنوز است برخی مدیران در آموزش و پرورش و در تهران مدرسه‌داری می‌کنند و از طرفی سیاستگذار هم هستند و خودشان مدیر اجرایی کلان محسوب می‌شوند و در کنار آن مدرسه هم دارند. برخی از این مدارس هم بنگاه‌های اقتصادی هستند که گردش مالی بالایی در پی فعالیت خود به دنبال دارند. با وجود این شرایط و برای توجه به موضوع تعارض منافع با نظارت دوگانه آموزش و پرورش و کمیسیون آموزش باید به سمتی پیش برویم که نظارت‌های دقیق و اثرگذار در آموزش و پرورش و آموزش عالی داشته باشیم.

باشگاه خبرنگاران جوان

نظام آموزش کشور، گروگان تعارض منافع در مدرسه‌داری

خبرگزاری تسنیم - ۱۳ تیر ۹۹
◀ تعارض منافع در آموزش عمومی

تعارض منافع درون نظام آموزش و پرورش را به شکل‌های گوناگون می‌توان دسته‌بندی کرد و چهار گلوگاه عمده تعارض منافع در آموزش و پرورش عبارتند از بخش‌های سیاستگذار، نهادهای اقتصادی وابسته به آموزش و پرورش، نظام اداری آموزش و پرورش و مدرسه.

صدور مجوز مدارس غیردولتی تنها با عضویت بدنه آموزش و پرورش در زمره موسسان امکان‌پذیر است و همین امر، از یک سو موجب فساد گسترده مدیران آموزش و پرورش و از دیگر سو، باعث افزایش دامنه نفوذ بخش خصوصی بر آموزش و پرورش شده است. برای مثال گزارش شده که گاه یک مدیر بازنشسته، ده‌ها مجوز مدرسه غیردولتی دریافت کرده و به افراد می‌فروشد و این یکی از بارزترین نمونه‌های پدیده درب گردان در نظام آموزشی است. حمایت‌ها به ویژه در تهران موجب شکل‌گیری گروهی از مدارس غیردولتی بسیار قدرتمند شده است که به طور انحصاری می‌توانند قیمت‌گذاری کنند تا بدان حد که دیگر حتی شخص وزیر هم نمی‌تواند آنها را مهار کند!

خبرگزاری تسنیم

ویتنامی ها چگونه به جنگ تعارض منافع رفتند؟

بهنام ذوقی (پژوهشگر مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی) - ۱۴ تیر ۹۹

◀ کلیات تعارض منافع

ویتنام در سه دهه اخیر در مسیر توسعه اقتصادی و اجتماعی خود گام های بلندی را طی و در این مسیر از فرآیندهای اصلاحی مشخصی در جبهه های مختلف اقتصادی، اجتماعی و نهادی استفاده کرده است. این فرآیندها، مطالبه برای کارآمدی بیشتر و پایبندی به اصول در نهادهای عمومی را برجسته می کند. از آنجایی که ویتنام می خواهد تا سال ۲۰۳۵ به کشوری مرفه با نهادهایی مدرن بدل شود، مدیریت تعارض منافع امری ضروری است زیرا این فرآیند مدرنیزاسیون نهادی مشخص خواهد ساخت که نهادهای دولت و بازار و قوانین و مقررات نسل بعد به چه شکلی خواهند بود. متن پیش رو توصیه های بانک جهانی و سازمان بازرسی دولت ویتنام برای به حداقل رساندن موقعیت های تعارض منافع، بهبود کیفیت نهادی بخش عمومی و پیشگیری از فساد در این کشور است.

یک سیستم مدیریت تعارض منافع کارآمد سیستمی است که به به حداقل رساندن ریسک موقعیت های تعارض منافع در خدمات دولتی (تعارض منافع بالقوه) کمک می کند، «شکاف هایی» که ممکن است تعارض منافع (تعارض منافع حقیقی) ایجاد کند را مدیریت می کند و این شکاف ها را از میان برمی دارد و راهکاری برای تشخیص به موقع و برخورد قاطع با تخطی های مربوط به تعارض منافع ارائه می دهد. در بررسی یافته ها از پیمایش های مختلف و همچنین در بررسی تجربه بین المللی مربوطه، سه مجموعه توصیه ارائه می شود:

- ✓ افزایش آگاهی از تعارض منافع و مدیریت تعارض منافع
- ✓ بهبود سیاست و قانونگذاری در مورد مدیریت تعارض منافع
- ✓ تقویت ظرفیت مدیریت موقعیت های تعارض منافع

تحلیل مواضع کاربران فضای مجازی ترویج یک مفهوم: از تعارض منافع در بورس تا ورزش

سعید هراسانی

بررسی فضای مجازی نشان دهنده آن است که استفاده از مفهوم تعارض منافع برای بررسی ناکارآمدی‌ها و فساد نسبت به گذشته بسیار بیشتر شده است. تا آنجا که از تعارض منافع در بورس تا ورزش را می‌توان در فضایی توییتری مشاهده کرد.

در واقع بررسی روندهای هفتگی استفاده از مفهوم تعارض منافع در فضای مجازی نشان دهنده افزایش کمی و کیفی استفاده از این مفهوم است. در حالی که در ماه‌های گذشته عمده استفاده از مفهوم تعارض منافع برای حوزه پزشکی بوده است و یا در بهترین حالت با مطرح شده تعارض منافع در یکی از حوزه‌ها بنا به موقعیت ترند تعارض منافع گسترش می‌یافت، اما در هفته‌های اخیر نه تنها استفاده از کلمه کلیدی تعارض منافع گسترش چشم‌گیری داشته است، بلکه به حوزه‌های مختلفی نیز می‌پردازد.

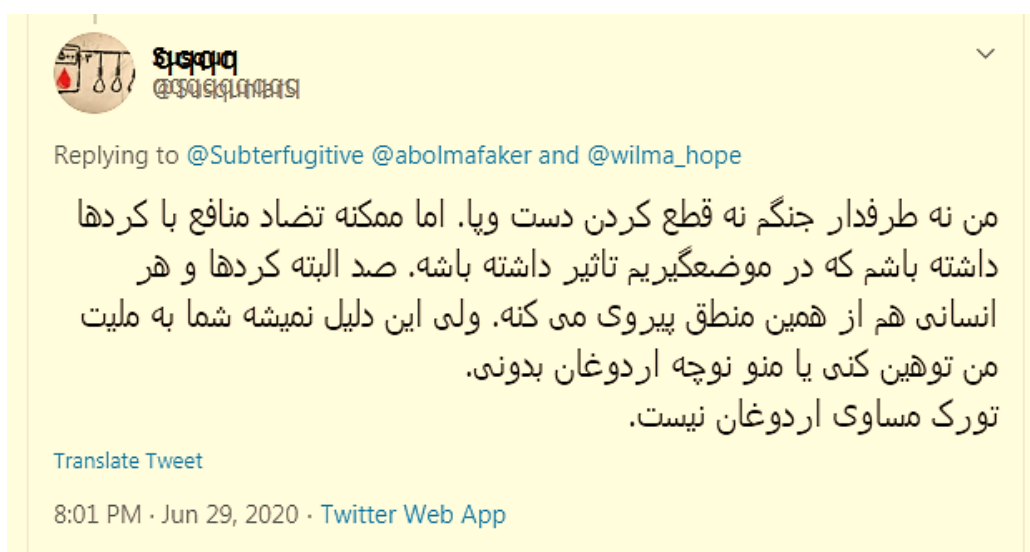
در این گزارش به صورت مختصر گسترش گفتمان تعارض منافع در فضای عمومی، مباحث کلیدی اشاره شده در فضای توییتر و راه سخت مدیریت تعارض منافع از منظر کاربران توییتر مورد بررسی قرار می‌گیرد.

گفتمان سازی تعارض منافع: قدمی برای تصویب لایحه مدیریت تعارض منافع

«برادر چیزی از «تعارض منافع» شنیدی؟» این سوال یکی از کاربران توییتر از کاربری دیگر است که می‌گوید چرا یک پزشک در کمیسیون امنیت ملی است و شخصی دیگر با دکتری برق عضو کمیسیون بهداشت است. منظور سوال کننده آن است که نه تنها این موضوع عیب محسوب نمی‌شود، بلکه به نوعی در مدیریت تعارض منافع کارساز است. این گفتگوها در فضای توییتر نشان از گفتمان‌سازی مفهوم تعارض منافع به عنوان عامل ناکارآمدی و یا فساد در دستگاه‌های عمومی است. به عبارت دیگر کاربران بسیاری در فضای مجازی به اهمیت تعارض منافع پی برده‌اند. بررسی پیام‌های توییتر به صورت واضحی نشان می‌دهد از مفهوم تعارض منافع در حوزه‌های بسیار متنوعی استفاده می‌شود. این در حالی است که با مطالعه شماره‌های اولیه تحلیل فضای مجازی در همین سایت متوجه خواهید شد که تا همین چند ماه پیش طیف موضوعاتی که برای تحلیل آن از تعارض منافع استفاده می‌شد، چقدر محدود بود. تعارض منافع در بورس، بهداشت، خودروسازی، مجلس، آموزش و پرورش، شهرداری، رسانه و ورزش حوزه‌هایی بودند که از تعارض منافع برای تحلیل آنها استفاده شده است. این گسترش استفاده از مفهوم تعارض منافع در حوزه‌های مختلف نشان از تقویت گفتمان تعارض منافع در فضای عمومی دارد.

چنین استقبال و تداوم توجه به تعارض منافع در حوزه‌های مختلف نه تنها موجب حساس‌سازی عموم مردم درباره موقعیت‌های تعارض منافع می‌شود، بلکه امکان تصویب لایحه مدیریت تعارض منافع در مجلس و پیشبرد آن در وزارتخانه‌ها نیز افزایش خواهد یافت.

نکته جالب آنکه از مضامین برخی توییت‌ها می‌توان استفاده شخصی از تعارض منافع را احصا کرد. مثلاً یکی از کاربران در توضیح مواضع خود درباره درگیری اردوغان با کردهای ترکیه به این موضوع اشاره می‌کند که تضاد منافع وی با کردها موجب شکل‌گیری تعارض منافع در اظهار نظر وی می‌شود.

کاربری دیگر می‌گوید دلیل بسیاری از مسائل این است که اگرچه ما درک مشترکی از مسائل داریم، اما مناسبات قدرت باعث تاخر و تقدم مسائل می‌شود.

تعارض منافع در بورس

بخش زیادی از پیام‌های این هفته توییت‌ر مربوط به بازار سرمایه و تعارض منافع در بورس بوده است. به نظر می‌آید این موضوع زمانی داغ شد که دبیر کانون کارگزاران بورس ادعا کرد مسئولیت اختلال سامانه‌ها با کارگزاران نیست. بسیاری از فعالان حوزه بازار سرمایه به این موضوع واکنش نشان دادند.

یکی از کاربران با مضحک خواندن وضعیت نظارت در بازار بورس می‌نویسد: «میزان درک و شعور و مراتب مشتری‌مداری و ارزش و احترامی که برای سهامدار قایل هستن از همین اظهار نظرهایشون مشخصه! مضحک‌ترین قوانین بورس پر از تضاد منافع این هست که برای شکایت از کارگزاری باید بری به کانون کارگزاران از دست یکی از اعضا شکایت کنی تا قشنگ بخندن بهت!» کاربری دیگر با تاکید بر همین مضمون و تعارض منافع در بورس می‌گوید: «این اسمش هیات مدیره مافیاست نه کانون صنفی! احمقانه‌ترین قانون در این ساختار بورس پر از تضاد منافع این هست که از دست کارگزار بری به کانون کارگزاران شکایت کنی!»

کاربری دیگر با اشاره به توییت دبیر کانون کارگزاران می نویسد: «توی بازار سرمایه ایران به شدت تعارض منافع دیده می‌شود. در هر معامله ای، ناظر و مجری منفعت همزمان دارن. حالا لایبها و باندها و اینا بماند. ته این وضعیت که همه دور هم دارن میخورن و کارگزارا مشکلات رو میندازن گردن هسته و سازمان مشکل هسته رو میندازن گردن تحریم همینه.»

در برخی موارد موضوع از این هم فراتر رفته و قاعده گذاری برای خود به عنوان تعارض منافع در بورس معرفی شده است: «کسی که خودش تا گردن تو خرید و فروش و کارش زد و بند با هم باندى هاش در بازاره چطور در بالاترین رکن تصمیم گیری بازار سرمایه حضور داره؟ تضاد منافع و رانت اطلاعاتی چطور توجیه میشه؟»

تعارض منافع در تحصیلات تکمیلی

اگرچه موضوع بخشنامه تعارض منافع در آموزش و پرورش به بحث داغ روزهای اخیر تبدیل شده است، اما این موضوع در فضای توییت بازتاب کمتری داشته و بیشتر در کانال‌های تلگرامی پیگیری شده است. اما یکی از بحث‌های مورد توجه در فضایی توییت دربارۀ سهمیه فرزندان اعضای هیئت علمی بوده است.

یکی از کاربران در پاسخ به اینکه چرا این سهمیه هنوز ابطال نشده است می نویسد: «واضحه چون تعارض منافع نمیداره. مجلس سهمیه رو حذف کرد ولی اساتید دانشگاه در شورای عالی انقلاب فرهنگی مجدد تصویب کردن و چون اونجا تصویب شده دیگه مجلس جدید هم نمیتونه دست بهش بزنه.» کاربری دیگر با نگاهی پهن دامنه تر می نویسد: «به نظرم بزرگترین مانع تغییر در آموزش عالی، تعارض منافع شدیدۀ آموزش عالی رو سپردن دست خود اساتید دانشگاه که واسه خودشون تصمیم بگیرند. تعداد زیادی از مسئولین ارشد هم هیئت علمی هستند علی رغم غیرفعال بودنشون! خب این جمع چرا باید تصمیمی بر علیه منافع خودشون بگیرن؟»

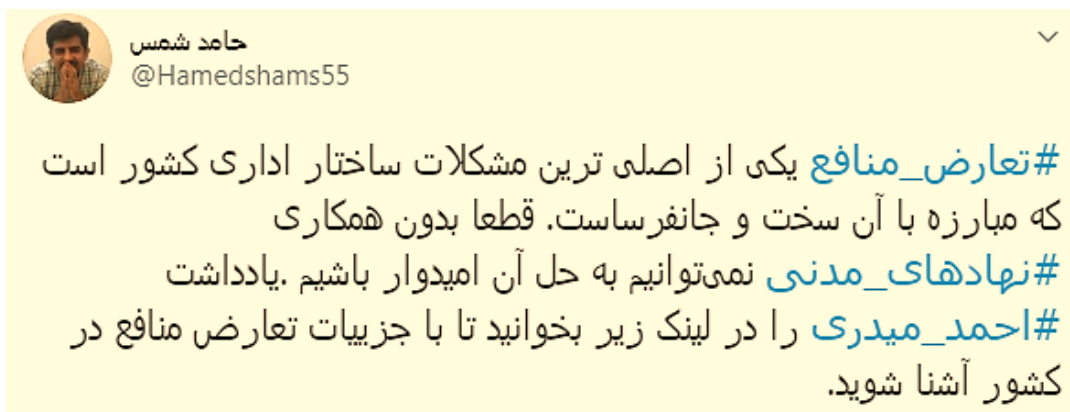
البته تمام توییت‌های فضای مجازی در طرفداری از مدیریت تعارض منافع نبوده است و مخالفت‌هایی نیز با آن وجود دارد. برای مثال یک کاربر در پاسخ به شخصی که می‌گوید دلیل وضعیت نامناسب مدارس دولتی حضور فرزندان مسئولان در مدارس غیردولتی است، می‌نویسد: «از منظر شما چون طرف فرزند فلان مسئوله باید بره مدرسه دولتی تا از تعارض منافع پیشگیری بشه. صرف نظر از این که طرف آیا تنها جرمش بابت رفتن به این مدرسی که شما می‌فرمائید آموزش صحیح انسانی هنوز توش پیاده نشده، فرزند اون مسئول بوده».

شخص دیگری به صورت عمومی توییت می‌کند که «یکی از عبارتهایی که بسیار بدم میاد و در متنهای "code of business conduct and ethics" گنجانده میشود، "conflict of interest" یا تضاد منافع است، یعنی به عبارتی به کارمند گفته میشود باید برده‌ی اختصاصی ما باشی».

این توییت به طور ضمنی ادعا می‌کند سیاست‌های مربوط به تعارض منافع مربوط به تمام حوزه‌های زندگی شخصی (یا غیرکاری) می‌شود، درحالی‌که سیاست‌های تعارض منافع تنها با آن بعد از زندگی شخصی مرتبط است که منافع شخصی منجر به تهدید منافع عمومی خواهد شد.

راه سخت مدیریت تعارض منافع

بسیاری از کاربران تعارض منافع به پیچیدگی‌های مدیریت تعارض منافع اشاره کرده‌اند. یکی از کاربران با اشاره به یادداشت احمد میدری، اقتصاددان و معاون رفاه اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌نویسد:

یادداشت احمد میدری درباره تاریخچه مدیریت تعارض منافع در ایران و همچنین تأثیر مدیریت آن با تأکید بر بخشنامه وزیر آموزش و پرورش درباره مدیریت تعارض منافع است.

کاربری دیگر با اشاره به بررسی نشدن لایحه مدیریت تعارض منافع در مجلس آن را یکی از شواهد پیچیدگی مدیریت تعارض منافع در ایران می‌داند. کاربری دیگر اشاره می‌کند در صورت تصویب لایحه مدیریت تعارض منافع در مجلس دست قوه قضاییه برای مبارزه با فساد بازتر خواهد شد.

کاربری دیگر می‌نویسد «سوال من: مجلسی که دو سه ماه طول میکشه تا یک نفر تاجگردون رو تعیین تکلیف کنه، چند سال طول میکشه تا ۸۰ میلیون نفر رو تغییری براشون ایجاد کنه؟ شفافیت، انحصار، تعارض منافع، مالیات عایدی، بانکها، اقتصاد، خانه، ارزش پول ملی چند هزار سال باید صبر کنیم؟»

پژوهشکده مطالعات توسعه

خبرنامه هفتگی مدیریت تعارض منافع

مجموعه مطالعه و پایش تعارض منافع در ایران - ۱

شماره اول - ۱ تیر تا ۱۴ تیر ۱۳۹۹

دبیر خبرنامه: سمانه سهرابی

تحلیل هفته: سعید هراسانی

مجری: مرکز توانمندسازی حاکمیت و جامعه جهاد دانشگاهی

